

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛАБОРАТОРІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ КАФЕДРИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.Г. КОРОЛЕНКА
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОГДА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ЕВОЛЮЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ГАЛУЗІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ІННОВАТИКА, ДОСЯГНЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВНИЙ ДОСВІД

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської Інтернет-конференції
викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених

30 листопада 2021 року

Редакційна колегія:

О. Г. Брежнєва, д.п.н., проф.; О. Л. Бухало, к.п.н., доцент; Л. П. Загородня, д.п.н., доцент; Л. В. Макаренко, к.п.н., доцент; С. І. Макаренко, к.п.н., доцент; М. Ф. Андрєєва, асистент; В. Ф. Яйленко, старший викладач.

Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід : зб. матеріалів ІІ Всеукр. Інтернет-конф. викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Маріуполь, 30 листоп. 2021 р. / Маріуп. держ. ун-т ; за заг. ред. О. Г. Брежнєвої, С. І. Макаренко. – Маріуполь : МДУ, 2021. – 182 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на ІІ Всеукраїнську Інтернет-конференцію «Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід». Для викладачів, студентів, аспірантів, молодих вчених та педагогів-практиків.

Тексти публікуються в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за науковий зміст і якість поданих матеріалів.

УДК 373.2(063)

© Автори тез, 2021
© Маріупольський державний університет, 2021

ЗМІСТ

Напрям 1

ЕВОЛЮЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ В ГАЛУЗІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

Добренко Вікторія, Вашак Оксана

ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СПАДЩИНІ
УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ9

Нікіренкова Анастасія

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ ДІТЕЙ, ЯК БАЗОВА
СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ13

Омельченко Олеся

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДОШКІЛЬНІЙ
ОСВІТІ17

Савченко Людмила, Отич Ганна, Савченко Дарина

ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК КАТЕГОРІЯ
УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ20

Напрям 2

ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ СИСТЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Артюхова Олена

СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЯК
УМОВА РОЗВИТКУ НАВИЧОК МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
ДОШКІЛЬНИКІВ24

Аторіна Вікторія

ЗБАГАЧЕННЯ ПРАКТИЧНОГО СКЛАДНИКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАВДАННЯМИ, СПРЯМОВАНИМИ НА РОЗВИТОК У НИХ
ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ27

Загородня Людмила

ПІДГОТОВКА МАГІСТРАНТІВ ДО СТВОРЕННЯ ЕКОЛОГО-
РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ30

Єлисеєва Наталія

МЕТОДИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО САМООРГАНІЗАЦІЇ У ВИХОВАТЕЛІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ33

Курінна Алла, Сиваш Сніжана

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО МЕГАРЕСУРСУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ РИТОРИЧНИХ ПРАКТИК36

Марченко Ірина

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ЯК ЕФЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ40

Радченко Олена

СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ45

Яйленко Вікторія

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ48

Напрям 3

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Брежнєва Олена

АКТИВНЕ РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗДО ЯК ФАКТОР ЯКІСНОГО ЗАСВОЄННЯ МАТЕМАТИЧНОГО ЗМІСТУ ДОШКІЛЬНИКАМИ.....51

Волік Наталія

СИСТЕМА РОБОТИ З РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗДО56

Гармаш Ела, Капштикова Світлана

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ЯК ОСНОВИ ЦІЛІСНОСТІ ЖИТТЯ60

Головачова Альона

ГАРМОНІЙНІ ВІДНОСИНИ В СИСТЕМАХ «ДИТИНА – ДИТИНА», «ДИТИНА – ДІТИ» ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ64

Горбенко Дар'я

ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ В ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ67

Городнича Світлана

МЕДІАПРОСТІР ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ70

Демченко Єлизавета

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ
ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ74

Житнік Тетяна

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ЯК ЧИННИК ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У
СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ77

Здиховський Андрій

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОРОЛЬОВОЇ
ПОВЕДІНКИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНИКА В ГРІ80

Калугіна Юлія

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ84

Лобас Оксана

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З БАЛЕТОМ ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДОШКІЛЬНИКІВ87

Макаренко Лілія

ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ90

Нетребя Дар'я

РОЛЬ ГРИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ
ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ93

Овдієнко Ірина, Сьоміна Анжела

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В РАННІЙ
ПРОФОРІЄНТАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ97

Піщола Світлана

РОЛЬ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК ЛІПЛЕННЯ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ
ЗДІБНОСТЕЙ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ100

Пономаренко Наталія

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ104

Рудська Марія

МОЖЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ФОРМУВАННІ МОРАЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ107

Семенець Анастасія

МЕТОДИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ ПРИРОДО-ДОЦІЛЬНОГО СВІТОГЛЯДУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ110

Філінецька Анастасія

НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ ТА РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ 5 – ГО РОКУ ЖИТТЯ ЗА МЕТОДИКОЮ Л. ШЕЛЕСТОВОЇ113

Чеботарьова Наталя

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ116

Напрям 4

ІНКЛЮЗІЯ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ПЕРСПЕКТИВНИЙ ДОСВІД

Андрєєва Марина

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ОГЛЯД ДОСЛІДЖЕНЬ.....122

Бухало Олена

МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ126

Ємельяненко Ангеліна

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДО УМОВ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ129

Єськова Тетяна

ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК АПЛІКАЦІЇ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ132

Короткова Ярослава

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ
ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ135

Макаренко Світлана

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗДО
НА ЗАСАДАХ ІДЕЙ ВІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ М. МОНТЕССОРІ140

Михайлова Оксана

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ В
ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗДО : АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД.....145

Ожга Оксана

ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНО-ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА В
ІНКЛЮЗИВНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....149

Савченко Наталя

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ
ІНТЕГРАЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ152

Суятинова Катерина

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ ТА РІВНИЙ ДОСТУП ДО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗДО157

Шадюк Ольга, Бугай Віта

ОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ООП ДО НОВИХ СОЦІАЛЬНИХ
УМОВ162

Напрям 5

ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО І ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Канарова Ольга

ВПЛИВ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ166

Лагода Крістіна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО КОМФОРТУ
ДИТИНИ В СІМ'Ї169

Напрям 6
ОЦІНКА ЯКОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ
МІЖНАРОДНОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ

Капштикова Світлана, Місюра Лариса

ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА
ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ173

Преснякова Ірина

ОСОБИСТИЙ БРЕНД ПЕДАГОГА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА БРЕНДИНГУ
ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ
ПРОСТОРІ177

**ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО І
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

УДК 373.2.015.31;173.7

**ВПЛИВ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН
НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Ольга Канарова
*Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь*

Проблеми сімейного виховання завжди привертали увагу педагогічної науки, адже сім'я – один із найважливіших виховних інститутів, значення якого для особистості важко переоцінити. Сьогодні сім'я переживає серйозні труднощі, що значною мірою зумовлено кризовими явищами, притаманними українському суспільству в цілому, що негативно позначаються на внутрішньо сімейній атмосфері.

Актуальність проблеми сімейного виховання дітей у сучасних умовах, спонукає до пошуків таких педагогічно зумовлених підходів до її розв'язання, які забезпечували б орієнтацію батьків на дитину як на особистість, надавали б можливості для її гармонійного розвитку, враховуючи при цьому індивідуальні особливості.

По-перше, в теперішній час проблема дитячо-батьківських відносин як фактора психічного благополуччя дітей в умовах сім'ї набуває особливої актуальності, так як являється однією із найважливіших складових державної політики збереження здоров'я нації.

По-друге, актуальність даної роботи обумовлює складна ситуація в

сучаснім суспільстві, яка аж ніяк не ідеальна. У світі багато жорстокості, зла, байдужності людей до навколишніх, а часом навіть до своїх рідних і близьким. Злочинність росте з кожним днем. І все це, найчастіше, результат неправильного виховання, результат насильства в родині, результат прояву агресії батьків стосовно дітей, або проста байдужність.

По-третє, сім'я, на думку вчених, єдиний соціальний інститут, який забезпечує ефективне виховання дітей.

У словнику С. І. Ожегова сім'я визначається як група живуть разом родичів [2]. У східно-слов'янських мовах це слово пов'язане з поняттям територіальної спільності. Незаперечна зв'язок слова «сім'я» з давньоруськими поняттями «насіння» – «потомство і сemyється», «сходитися», «нагромаджується».

Традиційно головним інститутом виховання особистості дитини є родина. Те, що дитина здобуває в сім'ї, вона зберігає протягом усього наступного життя. У ній закладаються основи особистості дитини, і до вступу в школу вона уже більш ніж наполовину сформувалася як особистість [1].

А.А. Осіпова у своїй праці «Загальна психокорекція» виділяє основні функції та завдання сім'ї:

1. Виховна функція сім'ї полягає в тому, щоб задовольняти індивідуальні потреби в батьківстві у контактах з дітьми і їхнім вихованням.

2. Господарсько-побутова функція сім'ї складається в задоволенні матеріальних потреб сім'ї й у сприянні збереження їхнього здоров'я.

3. Емоційна функція сім'ї полягає в тім, щоб задовольняти потреби її членів у симпатії, повазі, визнанні, емоційній підтримці, психологічному захисті.

4. Функція духовного (культурного) спілкування несе в собі задоволення потреб у спільному проведенні дозвілля, взаємному духовному збагаченні.

5. Функція первинного соціального контролю забезпечує виконання членами родини соціальних норм.

6. Сексуально-еротична функція полягає в задоволенні сексуально-еротичних потреб родини [3].

Функції сім'ї згодом перетерплюють визначені зміни: одні втрачаються, інші з'являються відповідно до нових соціальних умов, треті-змінюють своє положення в загальній структурі. Функції сім'ї можуть бути порушені. У цьому випадку її життєдіяльність порушується, утрудняється виконання функцій. Сприяти порушенням може широке коло факторів: особливості особистостей її членів і взаємин між ними, визначені умови життя сім'ї.

Завдання сім'ї полягають у тому, щоб: створити максимальні умови для росту і розвитку дитини; забезпечити соціально-економічний і психологічний захист дитини; передати досвід створення і збереження сім'ї, виховання в ній дітей і відносини до старшого; навчити дітей корисним прикладним навичкам і умінням, спрямованим на самообслуговування; виховати почуття власного достоїнства, цінності власного "Я", гуманного ставлення до людей, природи та навколишнього світу, що засноване на емпатії. Як засвідчують дослідження Л. Врочинської, саме емоційний стан дітей є однією з найважливіших причин їх гуманної або негуманної поведінки [2].

Сімейне виховання повинне ґрунтуватися на визначених принципах і мати визначений зміст, що спрямовано на розвиток усіх сторін особистості дитини: гуманність і милосердя до зростаючої людини; залучення дітей у життєдіяльність сім'ї як її рівноправних учасників; відкритість і довірчість відносин з дітьми; оптимістичність взаємин у сім'ї; послідовність у своїх вимогах (не вимагати неможливого); надання посильної допомоги своїй дитині, готовність відповідати на питання [3, с. 710].

Отже метою сімейного виховання є формування таких якостей особистості, що допоможуть гідно перебороти труднощі і перешкоди, що зустрічаються на життєвому шляху. Розвиток інтелекту і творчих здібностей, первинного досвіду трудової діяльності, моральне і естетичне формування, емоційна культура і фізичне здоров'я дітей, їхнє щастя – усе це залежить від сім'ї, від батьків, і все

це складає завдання сімейного виховання.

Список використаних джерел

1. Артемова Л. В. Формирование общественной направленности ребенка-дошкольника в игре. Киев : Вища шк., 1998. 60 с.
2. Врочинська Л. І. Виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку у процесі взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї : дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.08. Київ, 2009. 218 с.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка. Москва : Русский язык, 1991. 917 с.
4. Осипова А. А. Общая психокоррекция : пособие для студентов вузов. Москва : Сфера, 2010. 512 с.

УДК 373. 34

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО КОМФОРТУ ДИТИНИ В СІМ'Ї

Крістіна Лагода
Маріупольський
державний університет,
м. Маріуполь

Виховання емоційної зрілості особистості, її переживань і почуттів є не менш важливим педагогічним завданням, ніж розвиток інтелектуальної сфери дитини. У житті дитини неодмінно мають панувати позитивні емоції як першооснова для її нормального психічного розвитку. На цьому наголошує гуманна особистісно зорієнтована педагогіка. Емоційна сфера дитини, як підкреслювала український психолог В. Котирло, є найважливішим ланцюжком